

Barbu THEODORESCU
1905-1979

Elena Harconița

Istoric literar român, doctor în litere și filozofie, folclorist, biograf, bibliograf, editor.

S-a născut la 14 august 1905, la Craiova, a decedat la 18 ianuarie 1979, la București.

A învățat la Liceul Național din Craiova, după care a urmat cursurile Facultății de Litere și Filozofie din București. În paralel, s-a înscris la Facultatea de Drept din București. A susținut doctoratul în litere și filozofie, cu teza „Istoria bibliografiei române” (1939). Ca elev, a frecventat biblioteca Fundației „Alexandru și Aristia Aman” din Craiova.

A urmat diferite specializări în Elveția, Italia și Franța (1929-1931). În anii de școală a tradus piesa „Les grandes de Pierre Veber” și „Serge Basset”, publicată și jucată pe scena Teatrului Național din Craiova.

În timpul studenției a lucrat ca bibliotecar la Biblioteca Academiei Române (1926-1929) și a activat în cadrul Institutului de Literatură al lui M. Dragomirescu. Între 1930 și 1948 îndeplinește funcția de redactor-șef al revistei „Vremea”, colaborând cu M. Eliade, G. Galaction, G. Călinescu ș.a. A fost subdirector în cadrul Fundației pentru Literatură și Artă, secretar al Uniunii Fundațiilor Culturale.

A devenit secretar al istoricului N. Iorga, iar în perioada 1931-1932 a îndeplinit funcția de director de cabinet al președintelui Consiliului de Miniștri. A activat ca profesor de liceu în București, apoi asistent, lector și conferențiar universitar la Universitatea din Craiova (din 1960) și la Universitatea din București (1966-1971). A colaborat la organizarea cursurilor Universității Populare din Vălenii de Munte și la Liga Culturală.

Întreaga sa activitate a fost consacrată explorării, studierii și sistematizării vastei opere a lui N. Iorga, care a lăsat moștenire 1 250 de cărți și peste 25 de mii de articole publicate prin ziarele vremii. Barbu Theodorescu și-a propus să le sistematizeze și să redacteze bibliografia lucrărilor savantului, așa încât în 1931 publică „Bibliografia operei lui Nicolae Iorga”. Ulterior a reluat proiectul bibliografiei lui N. Iorga și a republicat (1976) primul volum dedicate numai înregistrării cărților în fișe dezvoltate (cu sumarele volumelor), cu adnotări, citate și o cronologie de peste 100 de pagini. A editat și corespondența lui N. Iorga, selectiv, din anii 1890-1912 și a scris biografia lui N. Iorga, pe care a publicat-o (1968) în colecția „Oameni de seamă”.

Printre cele mai valoroase lucrări semnate de Barbu Theodorescu sunt: „Nicolae Iorga” (1931); „Tipografia olteană” (1931); „Bibliografia istorică și literară a lui Nicolae Iorga, 1890-1934” (vol. I, 1935); „Bibliografia politică, socială și economică a lui Nicolae Iorga, 1890-1934” (vol. II, 1937); „Academia Română. Publicațiile fondului Elena Simu” (1938); „Manualul bibliotecarului” (1939, primul manual de organizare a bibliotecilor); „Cultura italiană în România” (1942); „Folclor literar românesc” (1967, în colaborare cu O. Păun); „Nicolae

Iorga” (1968); „Constantin Lecca” (1969); „Biografia școlară a lui Nicolae Iorga. Studii și documente” (1970). A avut și preocupări de folclor în perioada activității universitare. Lucrarea „Istoria bibliografiei române”, republicată în 1972, este o schiță istorică și de descriere a instituțiilor care au precedat și au fundamentat preocupările bibliografice din România. Studiul cuprinde istoricul cataloagelor de librărie ale lui I. Heliade Rădulescu, cataloagele bibliotecilor de împrumut din prima jumătate a secolului al XIX-lea („cabinetele de lectura”), activitatea precursorilor A. Odobescu, B.P. Hasdeu, I. Bianu ș.a. până la începutul activității de organizare și bibliografiere a Bibliotecii Academiei. Noua ediție este completată cu trei capitole, în care sunt prezentate portretele marilor bibliografi români I. Bianu, N. Hodoș, Al. Sadi Ionescu, Il. Chendi, Gh. Adamescu, I. Crăciun, N. Georgescu-Tistu. Partea a doua cuprinde lucrări de sinteză, monografii, bibliografii apărute în anii ’20-’60 ai secolului XX și este structurată pe domenii de știință.

Barbu Theodorescu a mai publicat contribuții de istorie literară consacrate istoriei tipografiilor de peste Olt, începuturilor literare ale lui M. Sadoveanu, relației emi-nescianismului cu sămănătorismul. Schița de bibliografie eminesciană pe care și-a propus s-o realizeze a rămas, alături de altele de acest gen, în paginile revistelor.

A colaborat la revistele „Boabe de grâu”, „Vremea”, „Convorbiri literare” s.a.

A fost membru al Societății interbelice a profesorilor secundari „Prietenii istoriei literare” (din 1926).

A se vedea și articolul din „Calendar Național 2005”. – Chișinău, 2004. – P. 227.

Bibliografie selectivă:

Iorga, Nicolae. Cugetări / Nicolae Iorga, Barbu Theodorescu ; ediție îngrijită de Barbu Theodorescu. – [S. l.] : Editura Tineretului, [S. a.]. – 303 p.

Iorga, Nicolae. Pagini de tinerețe : studiu și documente. Vol. 1 / Nicolae Iorga ; ediție alcătuită, prefăcută și bibliografie de Barbu Theodorescu. – București : Editura pentru Literatură, 1968. – 329 p.

Iorga, Nicolae. Scrieri despre artă : Antologie / Nicolae Iorga ; antologie și prefăcută de Barbu Theodorescu. – București : Meridiane, 1968. – 382 p.

Scrisori către Nicolae Iorga. Vol. 1 : 1890-1901 / ediție îngrijită de Barbu Theodorescu. – București : Minerva, 1972. – 630 p.

Theodorescu, Barbu. Folclor literar românesc / Barbu Theodorescu, Octav Păun. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1967. – 280 p.

Theodorescu, Barbu. Istoria bibliografiei române / Barbu Theodorescu. – București : Editura Enciclopedică Română, 1972. – 432 p.

Rec.: Anghelescu, Mircea // România Literară. – 1972. – Nr 30. – P. 13.

***Rec.: Popișteanu, Ioan // Tomis (Constanța). – 1973. – Nr 4. – P. 13.*

Rec.: Stoica, Ion // Revistă bibliotecilor. – 1972. – Nr 11. – P. 686-689.

Theodorescu, Barbu. Nicolae Iorga (1871-1840) : [Bibliografie] / Barbu Theodorescu. – București : Editura Științifică și Enciclopedică : Editura Militară, 1976. – 576 p.

****Theodorescu, Barbu.** Biblioteca romana din Paris /Barbu Theodorescu // Călăuza bibliotecarului. – 1964. – Nr 7. –P. 423-426.

****Theodorescu, Barbu.** Bibliotecile bucureștene din jurulanului 1900 / Barbu Theodorescu // Călăuza bibliotecarului. –1957. – Nr 12. – P. 20-22.

****Theodorescu, Barbu.** Ion Bianu 1856-1935 / Barbu Theodorescu // Studii și cercetări dedocumentare și bibliologie. – 1966. – Nr 1. – P. 35-42.

****Theodorescu, Barbu.** La centenarul Bibliotecii Academiei / Barbu Theodorescu // Steaua (Cluj-Napoca). – 1967. –Nr 10. – P. 64-68.

****Theodorescu, Barbu.** Nicolae Iorga și biblioteca / BarbuTheodorescu // Studii și cercetări de documentare și bibliologie. – 1965. – Nr 2. – P. 163-170.

****Chiriță, Marcela.** Personalități ale biblioteconomiei românești – Barbu Theodorescu / Marcela Chiriță // Bibliopolis(Buzău). – 2005. – Nr 1. – P. 17.

Corbu, Gheorghe. Scurt istoric al tehnicii de bibliotecă din țara noastră. (XI) / Gheorge Corbu, Marie-Hélène Dinu, Constantin Mătușoiu // Biblioteca. – 2005. – Nr 8. – P. 243-245.

Regneală, Mircea. Curs elementar de biblioteconomie (VIII) :[cu referire la Barbu Tehodorescu] / Mircea Regneală // Biblioteca. – 2005. – Nr 9. – P. 270-271.

Theodorescu, Barbu :[fișier biografic] // Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman” : [site]. – URL: <http://aman.ro/betawp/wp-content/uploads/personalitati/T/theodorescu%20barbu.pdf> (accesat : 24.07.2024).